



Od 9. junija do 15. junija 2019

Rast industrijske proizvodnje v Sloveniji in v regiji ostaja visoka

Aprilska rast industrijske proizvodnje v predelovalnih dejavnostih je ostala visoka (+6,4 % glede na isti mesec lani) in se je v prvih štirih mesecih povečala za 5,2 %. V oskrbi z energenti je bila rast nižja (+1,2 %), kar je predvsem odražalo padavinsko bolj suh začetek leta, medtem ko bodo majski podatki o proizvodnji iz hidroelektrarn najverjetneje nadpovprečni. Realni prihodki v predelovalnih dejavnostih so bili tako v štirih mesecih 2019 medletno višji za 4,2 %. Zelo visoko rast v zadnjih mesecih je bila zabeležena v dejavnostih visoko tehnološko zahtevnih proizvodov (+8,9 %), medtem ko je bila najnižja v srednje visoko tehnološki proizvodnji, kjer je umeščen pretežni del avtomobilske verige (+3,1 %). Pri srednje nizko in nizko tehnološko zahtevni proizvodnji je bila rast med 5 in 6 %.

V EU-28 je bila aprilska industrijska proizvodnja tako visoka kot lani, v prvih štirih mesecih je bila višja za 0,5 %. Na ravni območja evra je bil padec 0,5-odstoten na kratek in 0,1-odstoten na daljši rok (4 mesece). Podatki so bili še posebej slabi v Nemčiji (-2,4 % v prvih 4 mesecih) in Italiji (-1,2 %), medtem ko je v višegrajskih državah rast znašala okoli 5,3 %, torej podobno kot v Sloveniji. Tudi v Avstriji je rast ostala visoka (+4,9 %), kar pomeni, da ne moremo govoriti o usklajenem ohlajevanju industrijske proizvodnje v EU-28.

Presežek v plačilni bilanci predvsem na račun storitev

Podatki iz plačilne bilance za prve štiri mesece so potrdili, da uvoz blaga (+13,9 %) narašča hitreje od izvoza (+10,6 %), vendar je bil prvi še vedno višji od drugega za 259 milijonov evrov. Pri storitvah se je presežek povečal za 168 milijonov evrov na 1 milijardo evrov. Izvoz storitev je porasel za 9,5 %, in sicer zaradi rasti turističnega priliva in transportnih kot tudi gradbenih storitev (izvedena dela slovenskih podjetij v tujini). V zadnjih 12 mesecih je presežek tekočega računa znašal 3 milijarde evrov, kar pomeni 6,5 % BDP. Tuje neposredne naložbe v Sloveniji so se v zadnjih 12 mesecih povečale za 1,4 milijarde evrov, predvsem zaradi nekaj večjih prevzemov podjetij s strani tujih lastnikov. Domače neposredne naložbe v tujini so se povečale le za 84 milijonov evrov ter odražajo majhno ambicijo slovenskih podjetij do investiranja večjih zneskov na tujih trgih. To se bo najverjetneje v naslednjem letu okrepilo, saj so trgi bivše Jugoslavije zanimivi kot ugodna proizvodna lokacija za del proizvodnje s podpovprečno dodano vrednostjo.

Od skupnega proračuna območja evra ni ostalo veliko

Vse kaže, da se pogajanja o skupnem proračunu območja evra premikajo v daljavo (2020), saj se je prvotni Macronov predlog o 3 % BDP (500 milijard evrov) znižal v dvoštevlično vsoto, ki bo narasla do tega znižanega zneska šele v sedmih letih. V Ecofinu naj se tudi ne bi mogli dogovoriti o funkciji zaustavitve (»backstop«) za Evropski mehanizem stabilnosti, ki bi preprečil špekulativni napad na državo članico. Precej verjetno je pomanjkanja volje posledica nevarnih razprav v italijanskem parlamentu, ki ne krepijo zaupanja pri drugih članicah EU. Španija prav tako želi, da bo ta sklad alocirala sredstva za dvig investicij v slabih ekonomskih časih ter ne bo le nagrajeval članice EU za izvedbo primernih strukturnih reform. Tako vse kaže, da ni realne možnosti za določitev primerne višine sredstev za vodenje stabilne makroekonomske politike v območju evra.

Zaradi vodenja ohlapne monetarne politike ECB ter pričakovanj o ohranitvi le-ta za dalji čas, se je zahtevan donos na 10-letno slovensko obveznico v zadnjem tednu znižal na 0,58 %, kar je blizu nivoju Irske (0,55 %), vendar bolje od Španije (0,49 %). Na nemške obveznice je postal celo še bolj negativen (-0,24 %), kar pomeni, da na posojenih 100 EUR nemški državi vlagatelji pričakujejo letno izgubo v višini 0,24 EUR.

Apollo v prevzem italijanske banke

Sklad zasebnega kapitala Apollo, ki je že lastnik Nove KBM ter se omenja za potencialnega kupca Abanke in Mercatorja, je verjeten prevzemnik italijanske banke Carige, potem, ko je potrdil nakup njene zavarovalniške enote. Ker ima banka slaba posojila, je pritegnila zanimanje predvsem skladov tveganega kapitala, kot sta tudi Varde in Warburg. V zadnjih dveh letih so v Italiji likvidirali dve banki (Popolare di Vicenza in Veneto Banca) in dokapitalizirali Monte Paschi di Siena, banki Carige pa so zagotovili državno garancijo na 3 milijarde evrov izdanih obveznic. Italijanski pristop pri sanaciji bank je tako izjemno počasen, prav tako pa želijo s tem preprečiti izgube zaupanja vlagateljev v banke.

Embargo na izvoz kitajskih redkih zemelj manj verjeten

Avstralska in kanadska podjetja so intenzivno pričela podpisovati dogovore z velikimi porabniki redkih materialov, da bi le-ti omejili potencialno škodo v dobavni verigi, ki bi nastala zaradi morebitne uvedbe embarga na izvoz redkih zemelj iz

Izpod peresa glavnega ekonomista GZS



Kitajske. Tudi če bi Kitajci to dejansko uvedli, imajo glavno težavo pri uveljavitvi spoštovanja te prepovedi, saj so redke zemlje generično blago, ki bi lahko prek drugih posrednikov hitro našlo mesto pri končnih ameriških kupcih. Prav tako Kitajci niso zmožni učinkovito sankcionirati podjetja, ki bi embargo kršila, saj imajo precej manj vzvodov moči kot jih ima največja svetovna uvoznica blaga na svetu – ZDA. Kitajska je povečala svojo dominantnost pri redkih zemljah (90 % proizvodnje) predvsem zaradi uporabe poceni dela pri pridobivanju ter neupoštevanja stroškov sanacije kopov.

Dogodki v naslednjem tednu: plače in gradbena dovoljenja

V ponedeljek, 17. 6. bodo znani podatki o aprilskih plačah zaposlenih pri pravnih osebah v Sloveniji, kjer pričakujemo nadaljevanje krepke rasti. V torek, 18. 6. bodo razkriti podatki o delovno aktivnem prebivalstvu ter nekaj indikatorjev o poslovanju podjetij v 1. četrtletju 2019. V sredo, 19. 6. bodo na voljo aprilski podatki o gradbenih delih v EU-28. V četrtek, 20. 6. bo statistika gradbenih dovoljenj za stavbe nakazala prihodnje gibanje gradbeništva v Sloveniji. Takrat bodo znani tudi podatki o mnenju slovenskih potrošnikov, ki bodo narekovali prihodnje trende v zasebni potrošnji. V ZDA bodo naveden dan razkriti podatki o anketi Philly Fed, ki podaja dobro sliko proizvodne aktivnosti v pomembnem delu ZDA. Dan prej (19. 6.) bo ameriška centralna banka podala izjavo za javnost (FOMC), ki ima običajno velik vpliv na menjalni tečaj USD napram drugim valutam, tudi evru.

Bojan Ivanc, CFA, CAIA
glavni ekonomist pri Analitiki GZS

Semafor napovedi

Napoved 1: 70-odstotna verjetnost za rast plač v sektorju država v 2019 med 6 in 7 % (NOVO).

Napoved 2: 70-odstotna verjetnost za trdi brexit (nespremenjeno).

Napoved 3: 60-odstotna verjetnost za uvedbo ameriških sankcij na določene evropske proizvode do avgusta 2019 (nespremenjeno).